

ÅMMEBERGS
ZINKGRUFVOR
SECTION. II

ny Vénusz által becsapott és 3 óráig. a N. M.
Grav. J. Paul

Karta

öfver

Bolaget

Vieille-Montagne's

ZINK - KUPFVOR

vid

Ämmeberg

i

Hammar Socken af Örebro Län.

Sektion II.

Upprättad år 1887 på grund af egna mätningar

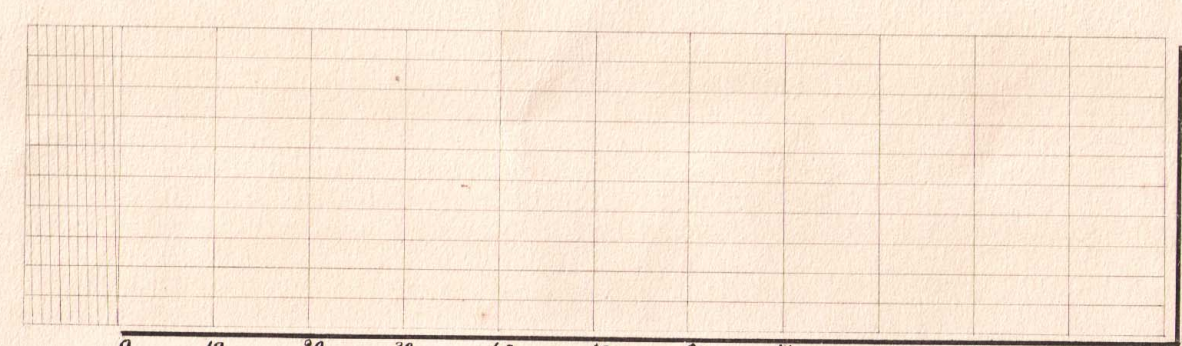
afslutade 1 Oktober 1887

af

A. M. G. G. G.

Lehörig destill på grund af Kongl. Högskolestyrelsens beslut af den 6 Nov. 1885.

Skala

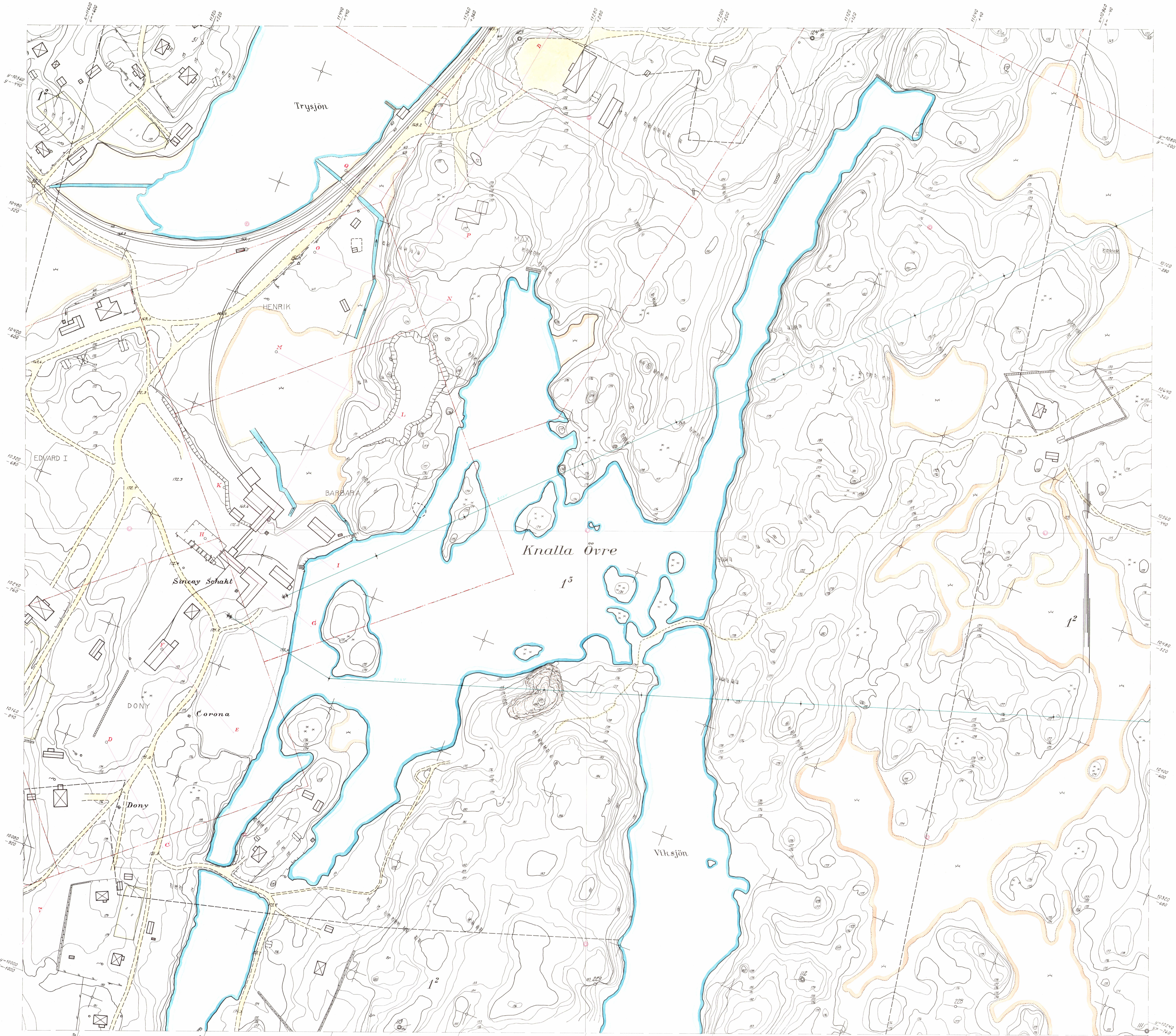
Förklaringar

Sänkning eller Dagöppning	Bockort af jern	Profil	Byggnad af trä eller sten	Bollnäckpunkt	Skarp	Löfkog	Gneis	Diasas
Med fyllnadsberg igensatta rum	Marad ort	Plan	Utskriftskanot och jernvägar	Mätkpunkt i allmänhet		Barrokog	Gra granulit	Diorit
Bas och remnor i dagen	Stenad Schakt	Profil	" på bockar af trä	" för triangelmätning		Moos	Röd granulit	Blåmalin
Rullschakt	Stenad Schakt	Plan	" på bockar af jern	" för dolitmätning		Karr	med Galk	Zinkmalin
Bockort	Stenad Schakt	Profil		Konnektionspunkt	Jordhöjd		Skarn	Magnetkis
		Plan		Profil			med Galk	Pegmatit
		Plan		Utmärklän	Berghöjd		Magnetkis	Granulit - Vällasmit
		Plan		Utmärkelse			med Galk	Sköl
		Plan		Längdgräns			Skalksten	
		Plan		Sockengräns			Granit	
		Plan		Egogräns				

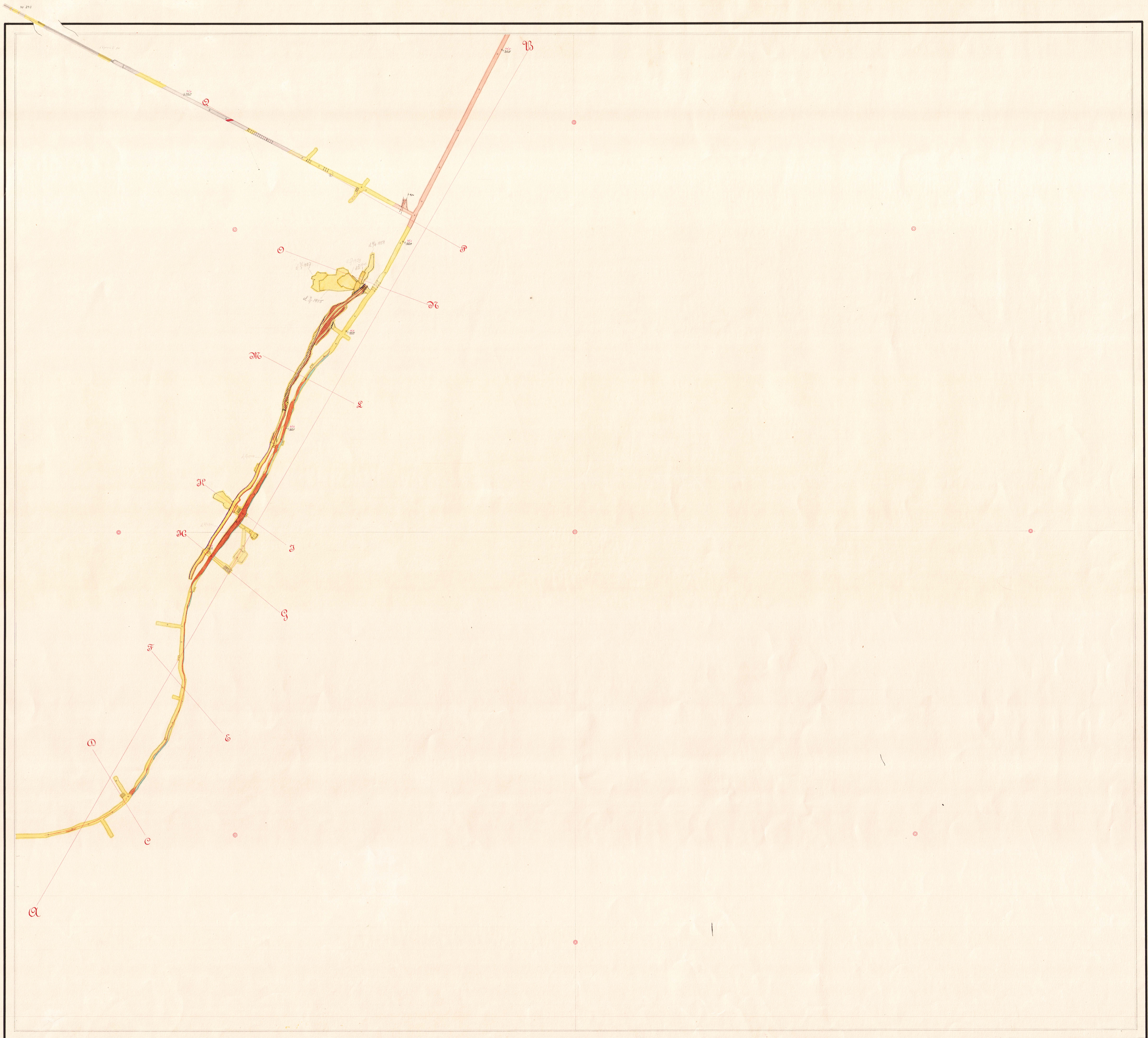
Nytt topografiskt dagblad har upprättats av lantmäteriets distriktsorganisation T 3 genom fotografiska kartläggning åren 1953-1957. På kartbladen äro såväl lantmäteriets som våra egna koordinater angivna.

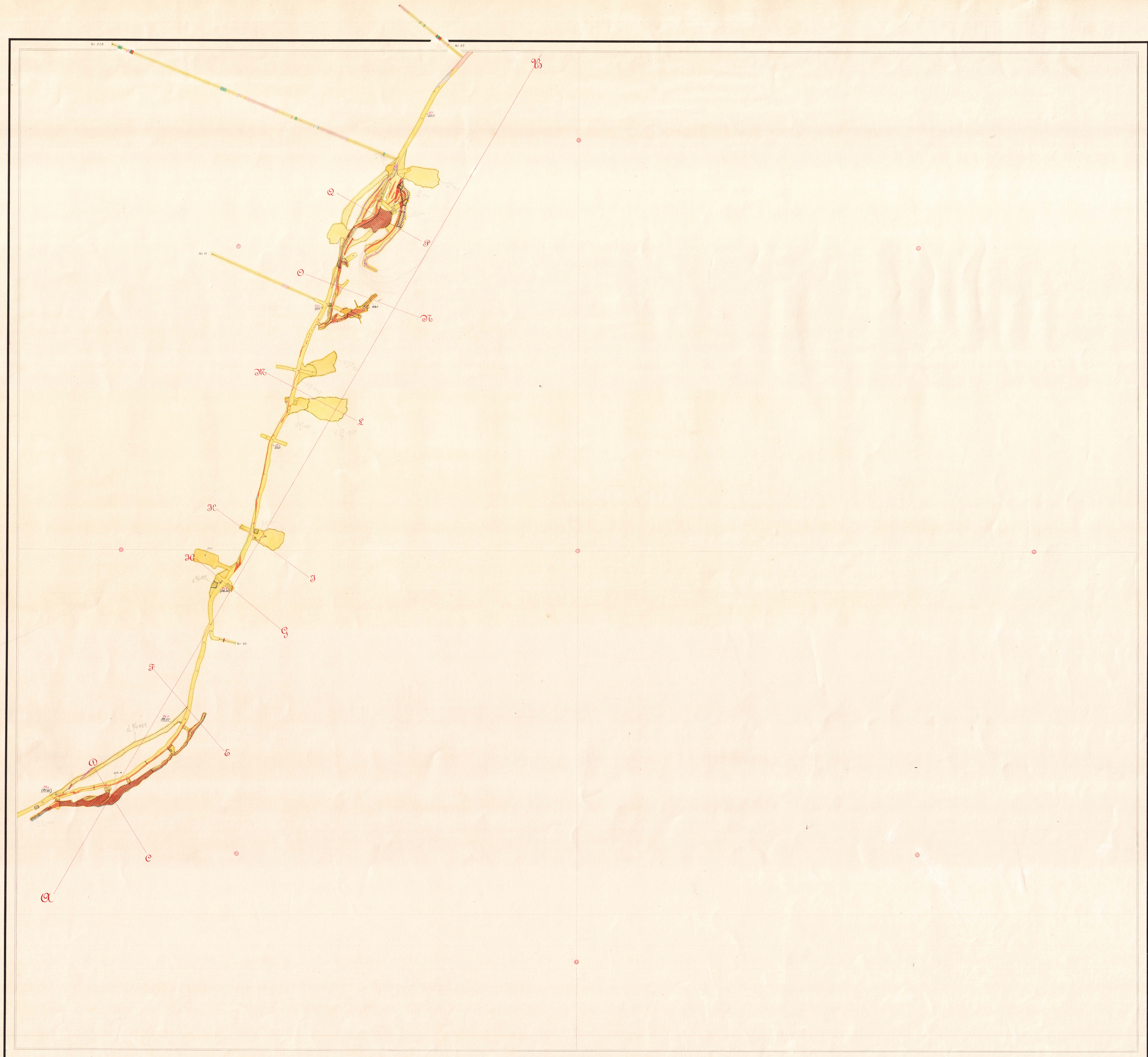
Kompletteringsmätning till sektion II.

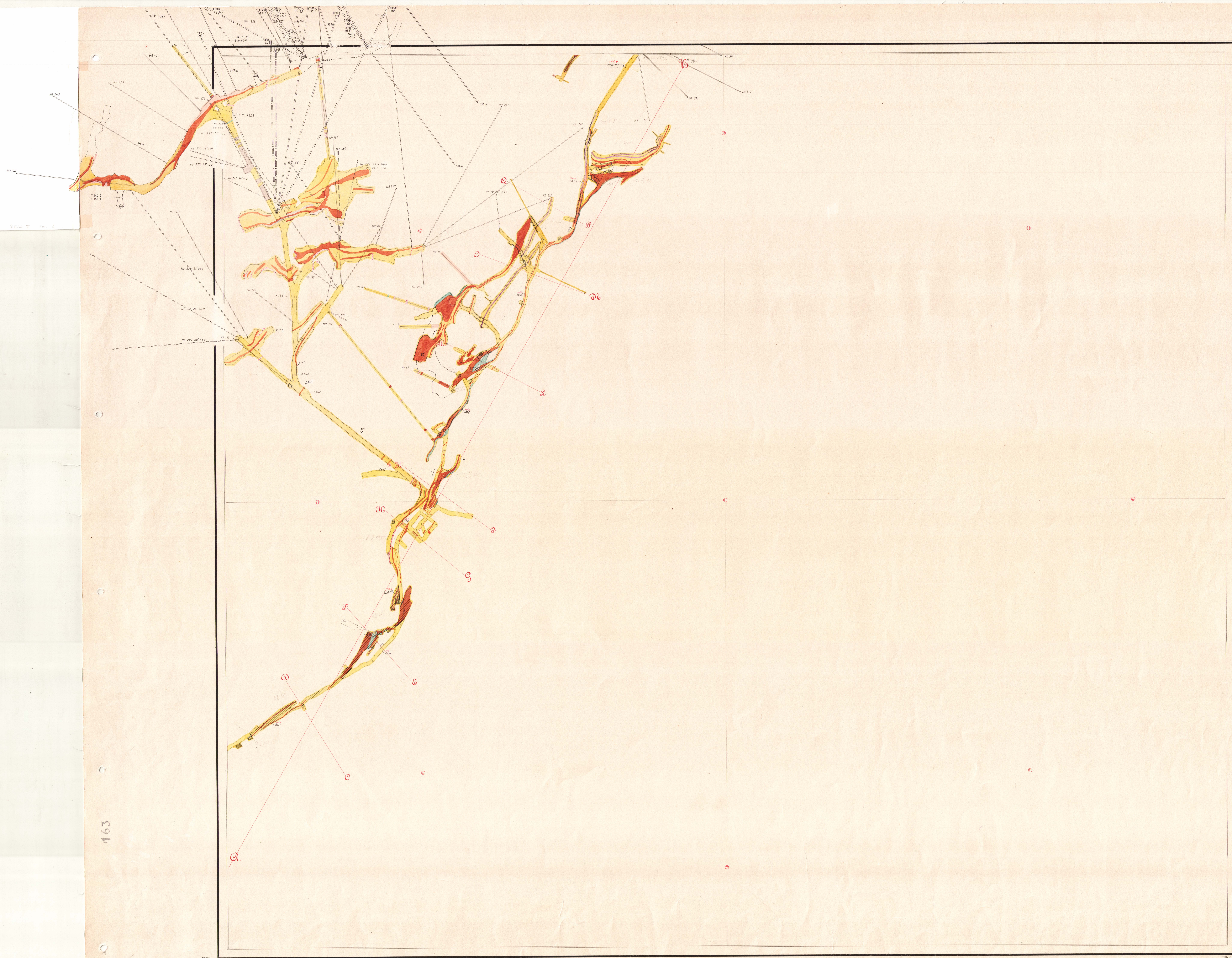
För tiden		Verkställd af:	Inlagd å denna karta	
från och med	till och med		af:	Den
18 $\frac{1}{10}$ 87	18 $\frac{26}{10}$ 89	A. Th. Schmidt	C. H. Mannesthale	18 $\frac{5}{11}$ 89
18 $\frac{26}{10}$ 89	18 $\frac{4}{10}$ 90	A. Th. Schmidt	C. H. Mannesthale	18 $\frac{16}{10}$ 90
18 $\frac{4}{10}$ 90	18 $\frac{6}{10}$ 91	A. Th. Schmidt	C. H. Mannesthale	18 $\frac{22}{10}$ 91
18 $\frac{6}{10}$ 91	18 $\frac{15}{10}$ 92	A. Th. Schmidt	Carl Fygare Coll. C. H. Mannesthale	18 $\frac{5}{10}$ 93
18 $\frac{15}{10}$ 92	18 $\frac{7}{10}$ 93	A. Th. Schmidt	Carl Fygare Coll. C. H. Mannesthale	18 $\frac{16}{10}$ 94
18 $\frac{7}{10}$ 93	18 $\frac{4}{10}$ 94	A. Th. Schmidt	Carl Fygare Coll. C. H. Mannesthale	18 $\frac{20}{10}$ 95
18 $\frac{4}{10}$ 94	18 $\frac{4}{10}$ 95	A. Th. Schmidt	Carl Fygare Coll. C. H. Mannesthale	18 $\frac{20}{10}$ 96
18 $\frac{4}{10}$ 95	18 $\frac{7}{10}$ 96	A. Th. Schmidt	Carl Fygare Coll. C. H. Mannesthale	18 $\frac{7}{10}$ 97
18 $\frac{7}{10}$ 96	18 $\frac{4}{10}$ 97	A. Th. Schmidt	Carl Fygare Coll. C. H. Mannesthale	18 $\frac{7}{10}$ 98
18 $\frac{4}{10}$ 97	18 $\frac{4}{10}$ 98	A. Th. Schmidt	Carl Fygare Coll. C. H. Mannesthale	18 $\frac{20}{10}$ 99
18 $\frac{4}{10}$ 98	18 $\frac{4}{10}$ 99	A. Th. Schmidt	Carl Fygare Coll. C. H. Mannesthale	19 $\frac{11}{10}$ 00
18 $\frac{4}{10}$ 99	19 $\frac{4}{10}$ 00	A. Th. Schmidt	Nils T. Hansell Coll. C. H. Mannesthale	19 $\frac{4}{10}$ 01
19 $\frac{4}{10}$ 00	19 $\frac{4}{10}$ 01	A. Th. Schmidt	Nils T. Hansell Coll. C. H. Mannesthale	19 $\frac{4}{10}$ 01
19 $\frac{4}{10}$ 01	19 $\frac{4}{10}$ 02	A. Th. Schmidt	Einar Krantz Coll. C. H. Mannesthale	19 $\frac{30}{10}$ 02
19 $\frac{4}{10}$ 02	19 $\frac{4}{10}$ 03	A. Th. Schmidt	Carl Fygare Coll. C. H. Mannesthale	19 $\frac{23}{10}$ 03
19 $\frac{4}{10}$ 03	19 $\frac{4}{10}$ 04	A. Th. Schmidt	Carl Fygare	19 $\frac{15}{10}$ 05
19 $\frac{4}{10}$ 04	19 $\frac{4}{10}$ 05	O. Forcell	Carl Fygare	19 $\frac{26}{10}$ 06
19 $\frac{4}{10}$ 05	19 $\frac{4}{10}$ 07	O. Forcell	Carl Fygare	19 $\frac{15}{10}$ 08
19 $\frac{4}{10}$ 07	19 $\frac{4}{10}$ 10	O. Forcell	Carl Fygare	19 $\frac{17}{10}$ 11
19 $\frac{4}{10}$ 10	19 $\frac{4}{10}$ 12	O. Forcell	Carl Fygare	19 $\frac{15}{10}$ 13
19 $\frac{4}{10}$ 12	19 $\frac{4}{10}$ 14	O. Forcell	Carl Fygare	19 $\frac{18}{10}$ 16
19 $\frac{4}{10}$ 14	19 $\frac{4}{10}$ 17	E. Mueller	Edw. L. Berglund	19 $\frac{30}{10}$ 19
19 $\frac{4}{10}$ 17	19 $\frac{4}{10}$ 21	E. Mueller	Edw. L. Berglund	19 $\frac{16}{10}$ 21
19 $\frac{4}{10}$ 21	19 $\frac{4}{10}$ 25	E. Mueller	Edw. L. Berglund	19 $\frac{25}{10}$ 26
19 $\frac{4}{10}$ 25	19 $\frac{4}{10}$ 27	Edvard Mueller	Edw. L. Berglund	19 $\frac{24}{10}$ 29
19 $\frac{4}{10}$ 27	19 $\frac{4}{10}$ 31	Edvard Mueller	Edw. L. Berglund	19 $\frac{8}{10}$ 33
19 $\frac{4}{10}$ 31	19 $\frac{4}{10}$ 34	Edvard Mueller	Edw. L. Berglund	19 $\frac{17}{10}$ 35
19 $\frac{4}{10}$ 34	19 $\frac{4}{10}$ 37	Edvard Mueller	Ragnar Hahn	19 $\frac{11}{10}$ 38
19 $\frac{4}{10}$ 37	19 $\frac{4}{10}$ 41	Edvard Mueller	Ragnar Hahn	19 $\frac{6}{10}$ 41
19 $\frac{4}{10}$ 41	19 $\frac{4}{10}$ 43	Edvard Mueller	Emant Noring	19 $\frac{13}{10}$ 44
19 $\frac{4}{10}$ 43	19 $\frac{4}{10}$ 44	Edvard Mueller	C. Haudegren	19 $\frac{21}{10}$ 46
19 $\frac{4}{10}$ 44	19 $\frac{4}{10}$ 47	Per Henriksson	C. Haudegren	19 $\frac{7}{10}$ 48
19 $\frac{4}{10}$ 47	19 $\frac{4}{10}$ 49	Per Henriksson	C. Haudegren	19 $\frac{16}{10}$ 49
19 $\frac{4}{10}$ 49	19 $\frac{4}{10}$ 51	Per Henriksson	C. Haudegren	19 $\frac{29}{10}$ 52
19 $\frac{4}{10}$ 51	19 $\frac{4}{10}$ 53	Per Henriksson	Edvard Mueller	19 $\frac{7}{10}$ 54
19 $\frac{4}{10}$ 53	19 $\frac{4}{10}$ 55	Per Henriksson	Anril Brandling	19 $\frac{22}{10}$ 56
19 $\frac{4}{10}$ 55	19 $\frac{4}{10}$ 57	— " —	Anril Brandling	19 $\frac{13}{10}$ 61
19 $\frac{4}{10}$ 57	19 $\frac{4}{10}$ 59	— " —	Anril Brandling	19 $\frac{20}{10}$ 61
19 $\frac{4}{10}$ 59	19 $\frac{4}{10}$ 60	— " —	Anril Brandling	19 $\frac{31}{10}$ 61
19 $\frac{4}{10}$ 60	19 $\frac{4}{10}$ 63	— " —	Anril Brandling	19 $\frac{27}{10}$ 64
19 $\frac{4}{10}$ 63	19 $\frac{4}{10}$ 65	— " —	Anril Brandling	19 $\frac{21}{10}$ 66
19 $\frac{4}{10}$ 65	19 $\frac{4}{10}$ 67	— " —	Anril Brandling	19 $\frac{22}{10}$ 68
19 $\frac{4}{10}$ 67	19 $\frac{4}{10}$ 71	— " —	Anril Brandling	19 $\frac{1}{10}$ 73
19 $\frac{4}{10}$ 71	19 $\frac{4}{10}$ 78	— " —	Per Henriksson	19 $\frac{10}{10}$ 78
19 $\frac{4}{10}$ 78	19 $\frac{4}{10}$ 80	— " —	Per Henriksson	19 $\frac{7}{10}$ 80
19 $\frac{4}{10}$ 80	19 $\frac{4}{10}$ 83	Uno Sparr	Uno Sparr	19 $\frac{16}{10}$ 83
19 $\frac{4}{10}$ 83	19 $\frac{4}{10}$ 85	— " —	Uno Sparr	19 $\frac{6}{10}$ 85
19 $\frac{4}{10}$ 85	19 $\frac{4}{10}$ 87	Jan-Erik Björklund	Jan-Erik Björklund	19 $\frac{24}{10}$ 89
19 $\frac{4}{10}$ 87	19 $\frac{4}{10}$ 91	Jan-Erik Björklund	Jan-Erik Björklund	19 $\frac{26}{10}$ 91
19 $\frac{4}{10}$ 91	19 $\frac{4}{10}$ 93	Jan-Erik Björklund	Jan-Erik Björklund	19 $\frac{7}{10}$ 93
19 $\frac{4}{10}$ 93	19 $\frac{4}{10}$ 95	Jan-Erik Björklund	Jan-Erik Björklund	19 $\frac{18}{10}$ 95
19 $\frac{4}{10}$ 95	19 $\frac{4}{10}$ 97	Jan-Erik Björklund	Jan-Erik Björklund	19 $\frac{15}{10}$ 98
19 $\frac{4}{10}$ 97	20 $\frac{4}{10}$ 01	Uno Sparr	Uno Sparr	20 $\frac{14}{10}$ 02

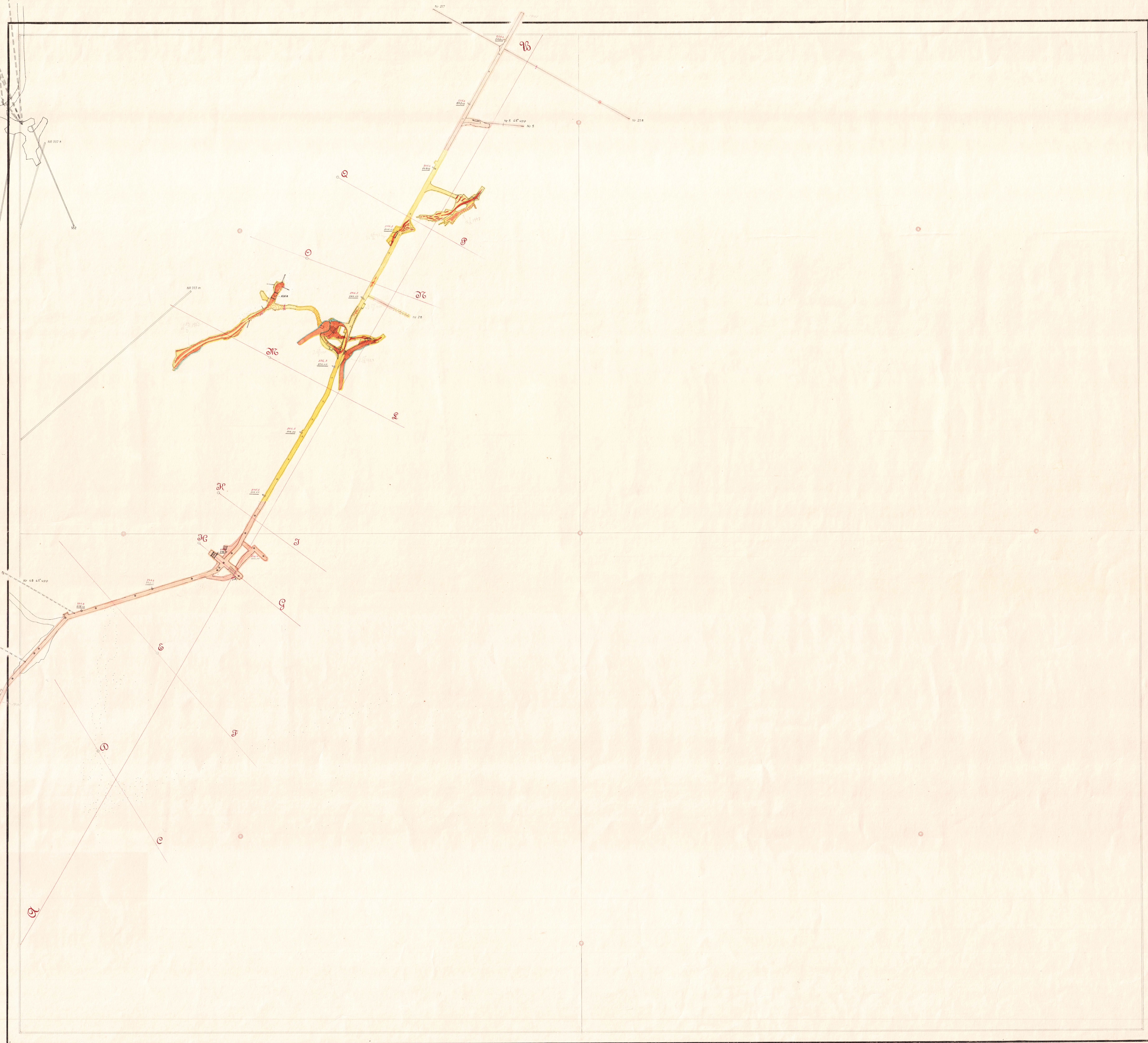

163

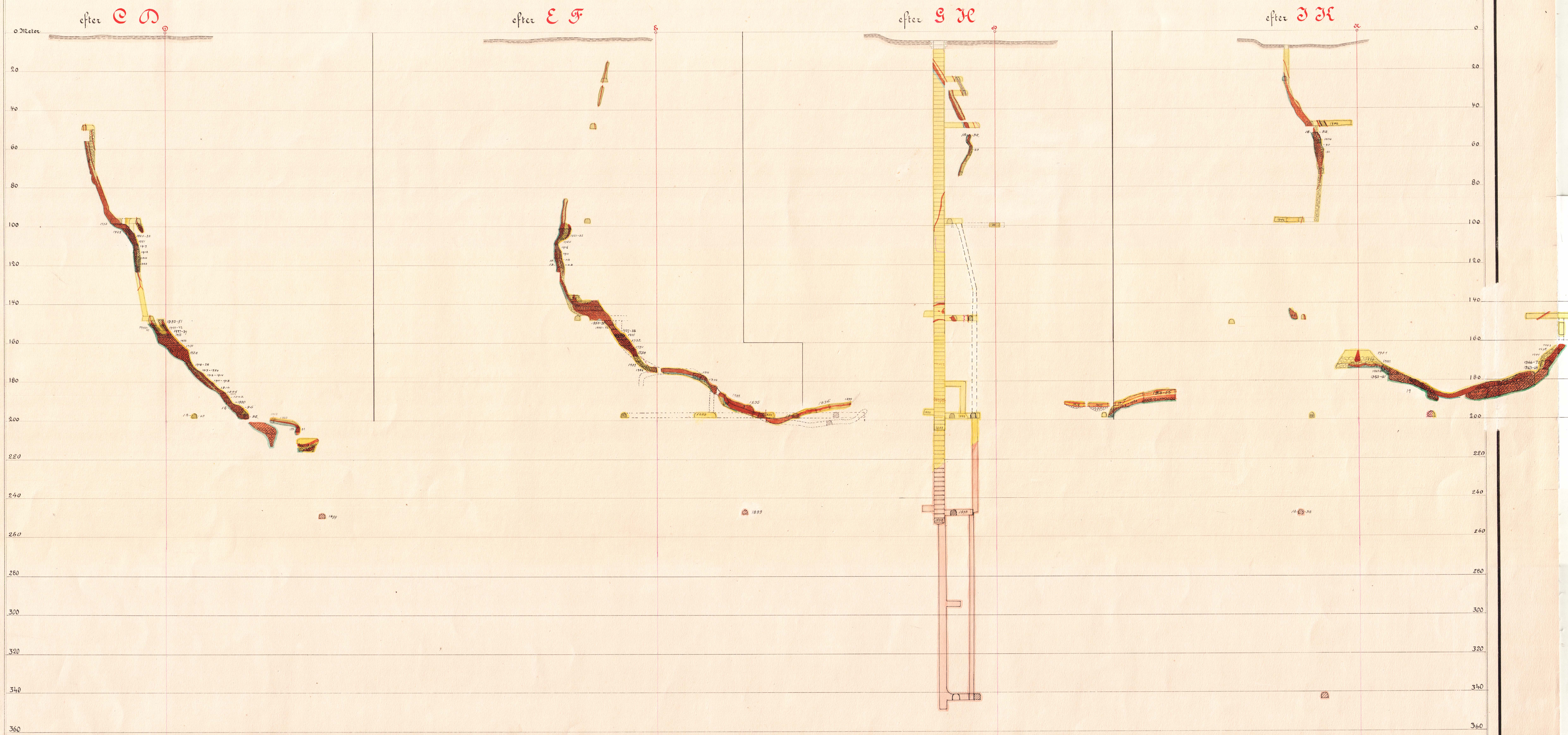
Skala 1:800

Лол. 4

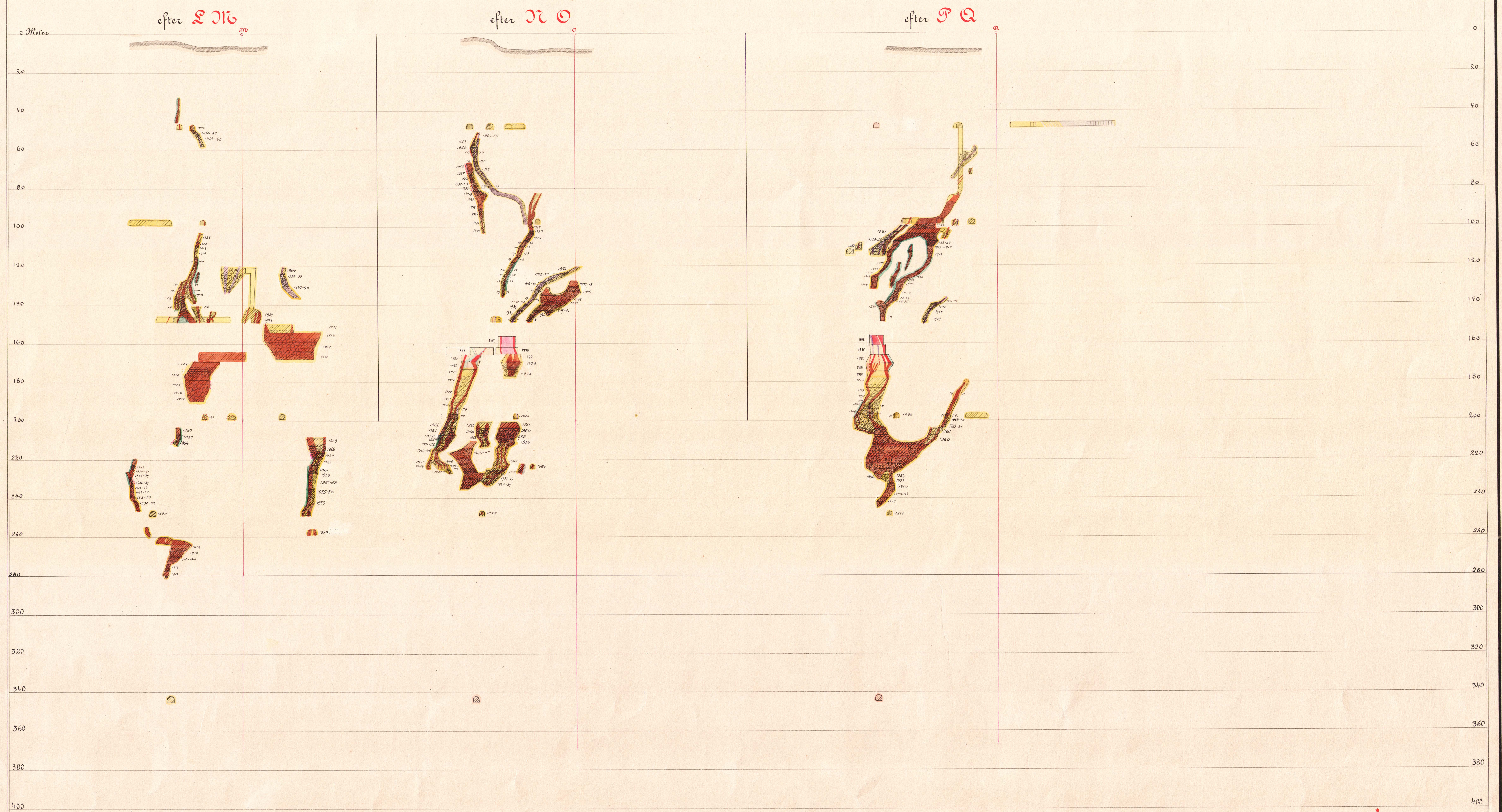
150

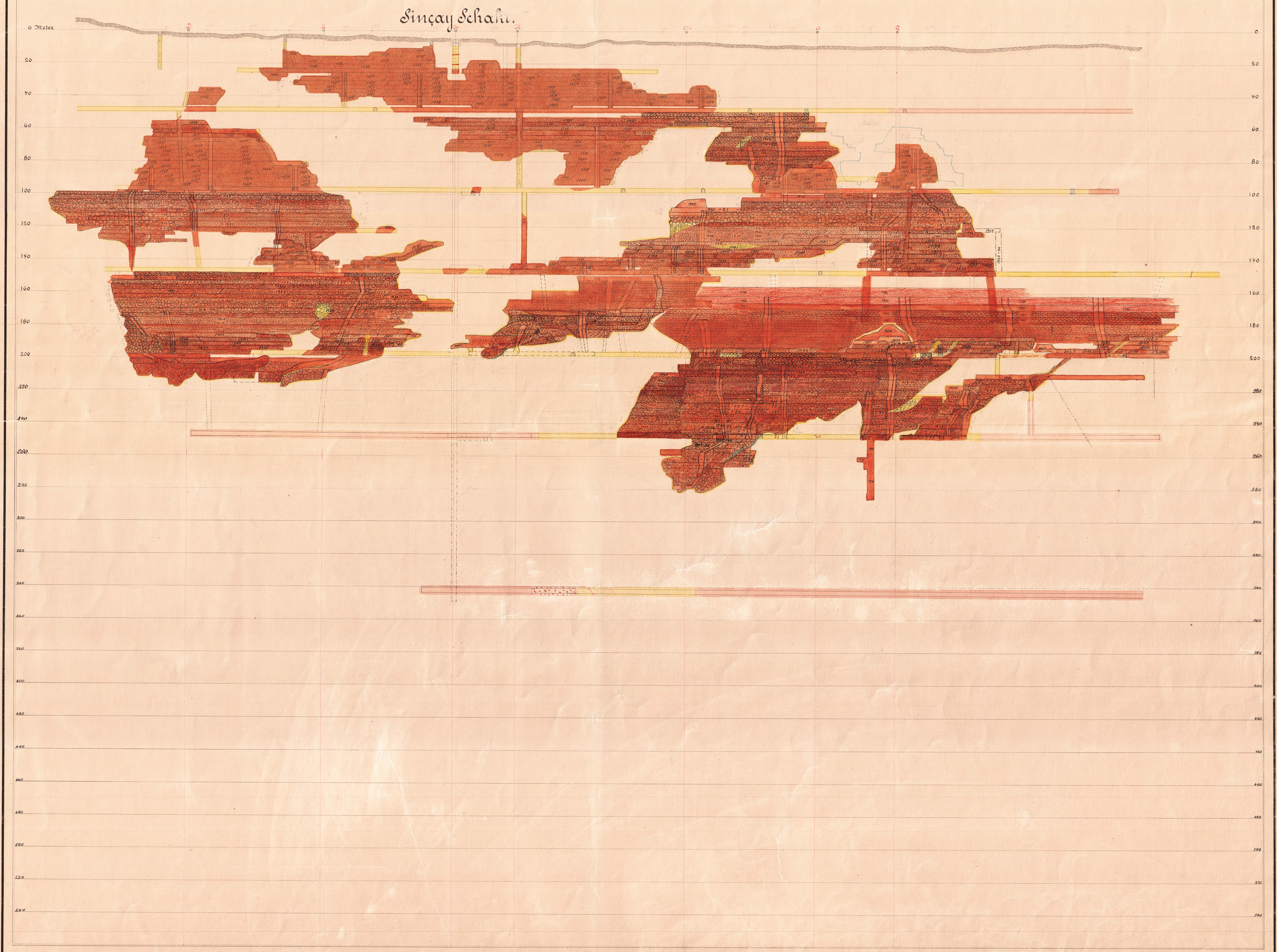
Tvärprofiler.

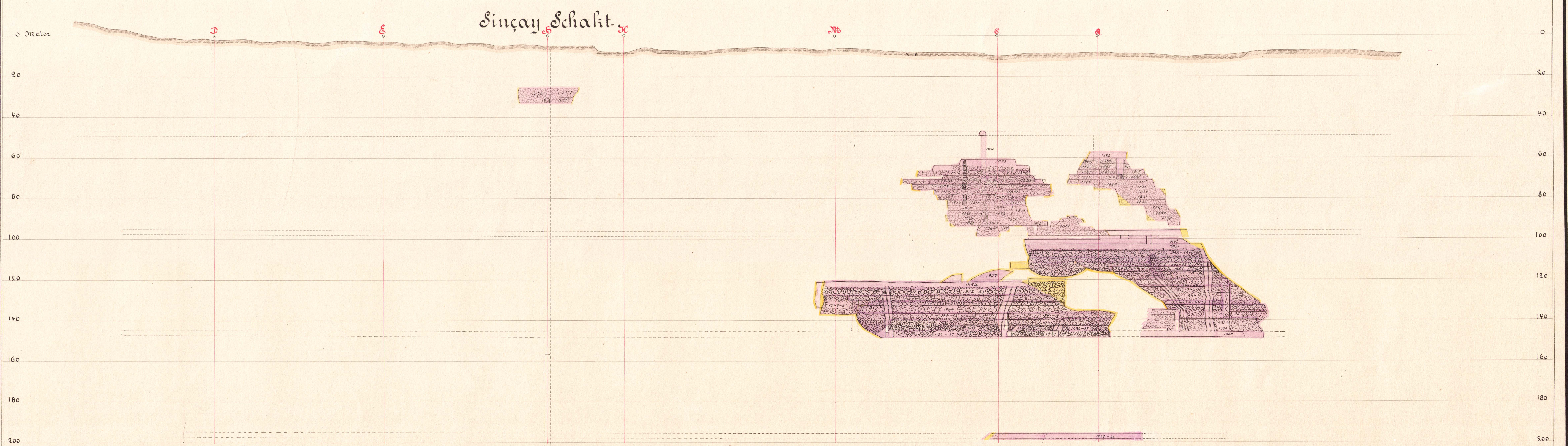
Tvärprofiler.

Längdprojektion efter *A B* genom Zinkmalmsfyndigheten .

Längdprojektion af Blymalmsfyndigheden efter A B

Beskrifning till Kartverket öfver Ämnebergs Zinkgrufvor.

Ämneberg jemte tillhörande Zinkgrufvor eges sedan 1857 af bolaget *Vieille Montagne*. Fyndigheten omfattar 31 in- till hvarandra liggande utmål, hvilka äro sammanslagna till ett enda, enligt Kongl. Maj^{ts} och Rikets Commerce Collegii utslag af den 22 September 1869.

Sjelfva Zinkblendefyndigheten, ensam i sitt slag i Sverige, är belägen på gränsen emellan Örebro och Södermanlands län, inom Ålmar, Lerbäckis och Godegårds socknar, S. Ö. om Åskersund.

Kollpunkten för afvägningen inom grufvesältet ligger 89 meter öfver Vettern, eller 172 meter öfver hafvet.

Hela fyndigheten har en längdutsträckning af circa $3\frac{1}{2}$ kilometer, räknad efter lagrets böjningar. Dess hufvudsträckning är W. Ö. Stupningen är ganska olika, från nästan lodrätt till 50° och stundom der- utöfver, samt i allmänhet mot norr, hvilken sida därför betraktas såsom hängandet.

Det omgifvande berget utgöres af grå granulit (eurit), hvilken, mellan röd granulit i norr och grå gneis i söder, framstryker såsom ett på det hela någorlunda regelbundet, mycket böjdt och upprest lager.

Bergarten inom det gråa granulitbältet är temligen vexlande, än mera gneisartad och uppfyllt med små ljusa gryniga körtlar af fältspat och quartz, än mycket finkornig och då i regel tydligt skiktad, i synnerhet närmast det Zinkblende-förande lagret.

Såsom inlagringar i granuliten förekommer utom Zinkblende dels kalksten, dels magnetkis. Kalkstenen spåras först öster om Le Hon-schaktet, uppträder betydligt i en tvärort i Singay schaktets område, är mycket utvecklad norr om Vilain XIII schaktet, och synes sluta nordost om Périer schaktet.

I det omedelbara liggandet af Zinkmalmlagret påträffas vanligtvis ett mindre (högst 2 meter) mäktigt lager, bestående af kalkspat, svartglimmer och hornblende, med mer eller mindre ymnigt inväxta korn af magnetkis.

Sporadiskt förekomma Wollastonit, granat och idokras, dels i sjelfva malmlagret, dels utom detsamma.

Inga eruptiva bergarter hafva blifvit anträffade inom fyndighetens närmaste gränskar, men grof-kristalliniska pegmatitgångar med svart-turmalin förekomma vid Godegårdsgrufvan och trakten der omkring.

Zinkblendefyndigheten utgöres af en mängd temligen långsträckt, oregelbundna linser och körtlar, skilda ifrån hvarandra genom ofyndiga eller nästan ofyndiga mellanrum.

Malmens mäktighet är ock mycket varierande, från intet till 5 och 6 meter, på ett ställe till och med 12 meter. I de mäktigaste linserna, och dessa förekomma inom femte sektionen, är dock malmen mindre rik.

Zinkblendet utmärker sig genom en här i landet ovanligt låg jernhalt och har till följd deraf en mer eller mindre rent brun, stundom-ljusbrun färg.

På flera ställen i vestra delen af grufvan har man såväl i den hängande som i den liggande väggen anträffat en malmparallel, som består af temligen rik blyglans i arbetsvärd mängd.

Hela grufvesfältet är undersökt på 50 meters djup till en längd af 3700 meter genom en stoll, hvilken från mynningen fram till Le Hon schaktet bär namnet: „Schwarzmann's stoll", och påbörjades år 1861. Dess gima är belägen i en dalgång kallad: „Eckershytte-dalen", circa 39 meter öfver Vettern.

Det egentliga grufvearbetet börjades med Le Hon, Vilain XIII och Périer schaktens afsänkning år 1858.

Af dessa är **Le Hon** schaktet icke nedsänkt längre än till något under stollnivån.

Vilain XIII schaktet är för närvarande 150 meter djupt och tjernar detsamma för hela östra och södra delen af grufvesfältet till hufvuduppfordrings- och pumpschakt.

Omkring 9 meter norr om detsamma blef senare ett mindre schakt nedsänkt, hvilket under den tid hufvudschaktet afsänkes djupare, användes till uppfordrings schakt.

Périer schaktet, som drifvits till något under 100 meters nivå, användes förr såsom pump- och uppfordringsschakt, men sedan år 1875 går allt berg och vatten ifrån detta schakt och dess område, lik som ifrån sjette sektionens område, till Vilain XIII, för att här uppfördas, såsom redan ofvan blifvit anmärkt.

Singay schaktets afsänkning börjades år 1863, och är nu det djupaste på hela grufvesfältet, nämligen circa 200 meter, detsamma är hufvuduppfordrings- och pumpschakt för vestra delen af grufvesfältet.

St Paul schaktets afsänkning påbörjades år 1866 och användes det under första tiden som uppfordrings och pumpschakt. Nu äro vid detsamma luftkompressionsmaskinerna uppställda och luftörledningar utgå härifrån åt vester och öster till en sammanlagd längd af omkring 3000 meter.

Grufvearbetena inom sjette sektionens område börjades år 1878.

Från början af grufvans bearbetande förbereddes och infördes sedermera här öfverallt den s. k. takbrytnings- och igensättnings-metoden, i etager af 50 meters höjd, hvilket ock tydligt synes af längdprofilerna med deras årvis angifna takstrossar.

Quantiteten bruten malm inom hela grufvesfältet nådde år 1886 sitt maximum eller 47.464 ton.

Af denna quantitet bröts inom:

I sektionens område	4986 ton
II „ „	5811 „
IV „ „	7608 „

V sektionens område 29059 ton

Inom III sektionen har malinfångsten hittills varit obetydlig, emedan ingen egentlig brytning ännu egt rum derstädes. Förhållandet är det samma inom sjette sektionen, der malnen är så fattig att den vid sin ringa mäktighet icke är brytvärd.

Kartverkets indelning är, som bifogade öfversigtskartbladen utvisa, så anordnad, att hela grufvefältet indelats i sex sektioner. Fem af dessa omfatta hvar sitt schakt och dess område, hvar emot icke något schakt finnes på den sjette.

Längdprofilerna äro uppgjorda genom projektion mot en på lämpligaste sätt inom sektionens område dragen linie.

Inom första och andra sektionen äro dessutom särskilda längdprofiler upprättade för de på sidan om hufvudmalmen anträffade blysyndigheterna, äfvensom inom första sektionen för ÖL-partiet af Zinksyndigheten.

Åmmebergs Zinkgrufvor i Januari 1888.

A. Th. Smith